

Een brief aan Veerle

Danny Keuppens •

Beste Veerle,

Bedankt voor jouw her-vertelling van de her-vertelling van de her-vertelling. Gaat het ondertussen nog over het levensverhaal van Chelsea? Of zijn we in een ander verhaal beland? Ik voeg er graag nog iets aan toe.

De hoofdredacteur van het Systeemtheoretisch Bulletin, Ellen Reijmers, stuurde mij jouw column in juli. Ik las hem in Marokko waar ik toen op reis was. Op de achtergrond riep de muezzin op tot het gebed. Ik moest glimlachen omdat je mij associeerde met een priester. Ook mijn vrienden noemen mij wel eens een missionaris.

In die tijd ging het niet goed tussen mij en de vader van Chelsea. Hij achtervolgde mij tot in Marokko met boze berichten: 'Je hebt het monster losgelaten.' De berichten raakten mij. Ik dreigde meegezogen te worden in een destructief patroon en stond op het punt om het contact met hem te verbreken. Toen kreeg ik jouw column. Dat mijn inzet door jou werd opgemerkt – en via jou ook door vele anderen – hielp mij om de inzet van vader opnieuw te zien en met hem te blijven spreken. Zo heb ik kunnen ervaren hoe krachtig de erkennende aandacht van getuigen en de steun van een gemeenschap kunnen zijn. Net als een documentaire of een kerkdienst, kan een tijdschrift een context zijn die mensen met elkaar verbindt (ook al wonen ze aan een andere kant van de wereld).

-
- Danny Keuppens laat zich als regisseur en systemisch counselor graag inspireren door narratieve ideeën. Hij werkt als ondersteunend begeleider in vzw Steevliet in Melle. Daarnaast maakt hij met vzw Parcoeur theatervoorstellingen en documentaires gebaseerd op de levensverhalen van jongeren in een kwetsbare positie, om hen op die manier een stem te geven in de samenleving (onder meer What is Love?, Zone(n)050, Dossier O en Chelsea's Blues).
E-mail: danny.keuppens@telenet.be

Jouw column deed me zo'n deugd dat ik meteen een antwoord wilde schrijven. Toch stelde ik het uit. Dat had onder meer te maken met de vraag die je stelde: hoe zou je de positie van Jono als priester en van mij als regisseur kunnen noemen? Het is een vraag die mij soms ook bezighoudt en die ik niet zo goed kan beantwoorden.

Toen ik vijftien jaar geleden de overstap maakte van het theater naar de jeugdhulp, wilde ik graag therapeut worden. Het doorlopen van een psychologie- en therapieopleiding in combinatie met werk en gezin leek me echter niet haalbaar. En ik merkte al snel dat de jongeren waarvoor ik de overstap had gemaakt zelden bij een therapeut geraakten. Ik schreef mij in voor de opleiding tot counselor. Die was – zo stond het in de aankondiging – bedoeld voor mensen die 'tussendoor' begeleiden. Dat woord is sindsdien een houvast gebleven. Ik begrijp het als een onrechtstreekse manier van werken. Zo bekeken zijn het leiden van een kerkdienst, het regisseren van een documentaire, het uitgeven van een tijdschrift ... ook weer contexten waarin je relaties aangaat met mensen en waarin zowel deze mensen als jijzelf kunnen veranderen. Dat laatste hebben ze, denk ik, gemeen met therapie.

Net als jij was ik tijdens het bekijken van de opname van de kerkdienst ontroerd door het verhaal van Eddie. Maar ook wat ik zag gebeuren tussen Jono en Eddie trof mij.

In zijn inleiding vertelt Jono dat hij met Eddie rond de tafel heeft gezeten om naar zijn verhaal te luisteren. Als priester gaat hij de levens van mensen binnen. Hij begeeft zich in een gebied waar de grenzen niet altijd duidelijk zijn. Gevaarlijk terrein. Maar juist daarom de plaats waar vertrouwen gecreëerd kan worden.

Daarna zijn Jono en Eddie ongeveer een uur samen aan het woord. Jono stelt maar een paar vragen. Wat je hem vooral ziet doen, is luisteren. De manier waarop hij dat doet – bescheiden, nieuwsgierig, zorgzaam, maar niet bezorgd – herinnert mij aan een notitie die ik maakte tijdens mijn opleiding tot counselor. Impliciet merkt Jono op: 'Dat je benadeeld wordt, dat je last ondervindt is waar. Het klopt. Het is niet te vermijden. Het is spijtig. Maar je wordt er niet door vernietigd.' Hij luistert met vertrouwen.

Wat ook opvalt, is dat Eddie zich in het begin van zijn verhaal de hele tijd tot Jono richt. Pas daarna begint hij meer en meer tegen het publiek te vertellen.

Alsof het vertrouwen tussen Jono en Eddie ervoor zorgt dat ook het vertrouwen tussen Eddie en anderen toeneemt.

Door naar Jono te kijken, beseft ik dat van alle mooie omschrijvingen die jij voor onze positie hebt bedacht, ‘verbindende bondgenoot’ mij uiteindelijk het meest aanspreekt. Narratief werken gaat voor mij niet alleen over het herschrijven van een levensverhaal. Het is ook een manier om een relatie aan te gaan. En om in die relatie samen met de ander te kunnen veranderen.

Een paar dagen geleden reisde ik naar Vlissingen voor een vertoning van *Chelsea's Blues* op het festival Film by the Sea. Samen met Chelsea en haar vader. Toen we aankwamen in Vlissingen lag het gereformeerde stadje er doods bij. Het was een triestig gedoe, om het met de woorden van vader te zeggen. Een paar weken daarvoor had hij mij na een lang gesprek opnieuw de hand gereikt. In dat gesprek leerde hij mij dat het belang dat we hechten aan onze identiteit of positie onze relaties kan verstoren. Kortom: hij noemde mij terecht een egotripper.

In mei kreeg *Chelsea's Blues* op Filmfestival Tegenstroom in Terneuzen de prijs voor de beste documentaire. De prijs was een beeldje. We beslisten om het aan vader te geven. Maar ... het beeldje ging stuk. Ook dat haalde het monster uit zijn hok. Op Film by the Sea overhandigden we vader een nieuw exemplaar. Het beeldje stelt een duiker voor. Zijn armen zijn gespreid als vleugels. Maar hij zit geknield en buigt bescheiden het hoofd. Een metafoor voor hoe het maken van deze documentaire mij heeft veranderd?

De vertoning van *Chelsea's Blues* in Vlissingen was meteen ook de laatste. De film kan wel nog bekeken worden op Dalton.be.

Hartelijke groet,

Danny